

## Huvudman

Ideella Föreningen Kvarsebo Skola (org.nr 802414-4779)  
ordforande.kvarsebo@gmail.com

## Ärendet

Tillsyn av den fristående grundskolan Kvarsebo skola belägen i Norrköpings kommun.

---

## Beslut

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ideella Föreningen Kvarsebo Skola att senast **fredag den 1 mars 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att undervisningen bedrivs under ledning av lärare, plan mot kränkande behandling, anmälan och utredning av kränkande behandling, forum för samråd med eleverna, beslut om betyg och betygskatalog, tillgång till elevhälsa samt studie- och yrkesorienterande verksamhet (p. 1 samt p. 3-11 nedan). De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ideella Föreningen Kvarsebo Skola att senast **torsdag den 15 augusti 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brist rörande att undervisningen ges av behöriga och legitimerade lärare (p. 2 nedan). De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Ideella Föreningen Kvarsebo Skola inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

## **Ideella Föreningen Kvarsebo Skola ska vidta följande åtgärder**

### **Undervisningen bedrivs under ledning av lärare**

1. Se till att undervisningen i spanska bedrivs av en person som är anställd som lärare. Huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder ska innefatta uppgift om vilken lärare som ansvarar för undervisningen i spanska, anställningsavtal för berörd lärare samt underlag som styrker lärarens legitimation och behörighet alternativt, om någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga, lärarens erfarenhet och utbildning. Huvudmannen ska även redogöra för skälen till varför huvudmannen bedömt att en undantagsregel varit tillämplig för läraren som bedriver undervisning med stöd av en sådan undantagsregel. (1 kap. 3 § och 2 kap. 10, 13, 15, 18-21 §§ skollagen).

### **Undervisning av legitimerade och behöriga lärare**

2. Se till att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt bedrivs av lärare som är legitimerade och behöriga för den undervisning de bedriver. (2 kap. 13, 17-18 §§ skollagen).

### **Plan mot kränkande behandling**

3. Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en översikt över de åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året samt en redogörelse över hur tidigare års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts. En reviderad plan mot kränkande behandling, med det innehåll som anges ovan, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 8 § skollagen)

### **Anmälan och utredning av kränkande behandling**

4. Se till att vid minst ett tillfälle före den 31 januari 2024 klargöra skyldigheten för all skolpersonal att de vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling ska göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 1 mars 2024. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)
5. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit och som anmälts vidare till huvudman under perioden den 15 december 2023 till den 23 februari 2024. Huvudmannen

ska även inkomma med fem kränkingsanmälningar om sådana finns. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 1 mars 2024. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)

#### **Forum för samråd med eleverna**

6. Se till att det vid skolenheten finns forum för samråd med eleverna som behandlar frågor som är viktiga för verksamheten och som kan ha betydelse för eleverna. Rektorn ska redogöra för när och hur sådana samråd med eleverna har ägt rum. Redogörelsen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 1 mars 2024. (4 kap. 13 § skollagen, Läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet [SKOLFS 2010:37, nedan Lgr22], 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

#### **Beslut om betyg och betygskatalog**

7. Se till att beslut om betyg fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad, om läraren som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas inte är legitimerad. (3 kap. 16 § skollagen)
8. Se till att skolans betygskatalog innehåller identifieringsuppgifter och signatur av den eller de som beslutar om betyg. (3 kap. 16 § skollagen, 7-8 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [SKOLFS 2011:123])

#### **Tillgång till elevhälsa**

9. Se till att det finns tillgång till adekvat utbildad personal i form av psykolog och kurator i elevhälsan. (2 kap. 25 § skollagen)
10. Se till att elevhälsan bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete under medverkan av samtliga professioner, det vill säga även psykolog och kurator. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en redogörelse för hur detta arbete har bedrivits samt planeras att bedrivs. (2 kap. 25 § skollagen)

#### **Studie- och yrkesorienterande verksamhet**

11. Se till att tillgodose elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. Huvudmannen ska i samband med redovisningen lämna in en planering för hur elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet ska genomföras. (2 kap. 29 § skollagen, Lgr22, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar)

## Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Ideella Föreningen Kvarsebo Skola avseende brister rörande åtgärdsprogram. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

## Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser garanterad undervisningstid, att undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll, frånvaro samt garantin för tidiga stödinsatser.

## Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:5705) i de handlingar som sänds in.

## Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2023 inlett en tillsyn av Kvarsebo skola i Norrköpings kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kvarsebo skola följer gällande bestämmelser om undervisningen bedrivs under ledning av lärare, undervisning av legitimerade och behöriga lärare, garanterad undervisningstid, att undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll, frånvaro, garantin för tidiga stödinsatser, åtgärdsprogram, plan mot kränkande behandling, anmälan och utredning av kränkande behandling, forum för samråd med eleverna, beslut om betyg och betygskatalog, tillgång till elevhälsa samt studie- och yrkesorienterande verksamhet. Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 10 och 11 oktober 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat förteckning över undervisande personal på skolenheten, skolans åtgärdsprogram, frånvaroutredningar och dokumentation kring anmälan och utredning av kränkande behandling. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

## Föreläggande

### Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I Skolinspektionens informationsinhämtning innan besöket har rektorn uppgett att undervisningen i moderna språk spanska bedrivs av en person med gedigna kunskaper i spanska. Av intervju med rektorn framgår att den person som ger eleverna undervisning i spanska inte är legitimerad och behörig lärare. Rektorn uppger att arbetet som spanskalärare på skolan genomförs på ideell basis och att läraren därmed saknar en anställning på skolan.

Av intervjun med rektorn framgår vidare att rektorn kommer att sätta betyg på eleverna i spanska tillsammans med undervisande lärare.

Av skolans tjänsteförteckning framgår att det inte finns någon legitimerad och behörig lärare i moderna språk spanska på skolan. Huvudmannen har i kompletterande fråga efter tillsynsbesöket uppgett att skolan tidigare har nyttjat fjärrundervisning, men att företaget inte har haft möjlighet att erbjuda någon lärare i spanska. Skolan har enligt rektorn anmält intresse för ämnet spanska till arrangören av fjärrundervisning i moderna språk inför varje läsår. Enligt huvudmannen har skolan också kontaktat intilliggande skolor för att se om det finns möjlighet att hyra in lärare i spanska, men det har inte varit möjligt. Rektorn uppger även att skolan försöker hitta lärare med behörigheter i de ämnen där behöriga lärare saknas när vakanta lärartjänster tillsätts.

#### Rättslig reglering

Av skollagen definieras undervisning som processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. (1 kap. 3 § skollagen)

Av skollagen framgår även att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. (2 kap. 10 § skollagen)

Enligt skollagen ansvarar en legitimerad lärare för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Om det inte finns någon legitimerad och behörig lärare att tillgå inom huvudmannens organisation eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan lärare får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder och om en sådan lärare ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader ska huvudmannen först fatta beslut om detta. Som huvudregel får endast den som har legitimation anställas som lärare inom skolväsendet utan tidsbegränsning. (2 kap. 13, 15 och 18-21 §§ skollagen)

I förarbeten till skollagen anges att legitimerade lärare har ett individuellt ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver och ska kunna ställas till svars vid eventuella brister i den professionella yrkesutövningen. Lärare som inte omfattas av denna paragraf har självfallet också ett ansvar för att bedriva en så bra undervisning som möjligt, men i dessa fall är det rektorn som ytterst är ansvarig. (prop. 2010/11:20, s. 82)

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i ämnet moderna språk spanska inte bedrivs under ledning av lärare i skollagens mening. Utredningen visar att den person som ansvarar för undervisningen i detta ämne inte är legitimerad lärare, eller ens anställd som lärare då arbetet utförs ideellt. En person som saknar anställning som lärare kan inte bära ansvaret för sin undervisning, exempelvis att den utgår från aktuellt ämnes kursplan samt att bedömning och betygssättning genomförs. Alla de regler och bestämmelser som aktualiseras vid en anställning blir därmed inte tillämpliga. Den som är lärare enligt skollagens definition och som har rätt att bedriva undervisning är den som är anställd som lärare i verksamheten och som ingår i rektorns organisation.

## Eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens dokumentstudier framgår att fyra av lärarna på skolan undervisar i ämnen som de inte är behöriga i. Eleverna på skolan ges undervisning av obehöriga lärare i ämnena engelska, hem- och konsumentkunskap, matematik, moderna språk spanska, naturorienterande ämnen, samhällsorienterande ämnen, slöjd och svenska. Av dokumentstudier framgår vidare att det är möjligt att med befintliga lärare på skolan ändra tjänstefördelningen så att eleverna i större utsträckning undervisas av lärare som är legitimerade och behöriga. Detta gäller för exempelvis ämnena matematik och svenska i lågstadiet.

### Rättslig reglering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen)

Vidare framgår av skollagen att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare, bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår vidare att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. Det är därför problematiskt att en stor del av undervisningen i det svenska skolväsendet bedrivs av personer som saknar utbildning för den undervisning de bedriver, helt eller delvis. Utöver de generella lärarkompetenserna ska lärare också ha en specifik kompetens för olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen. Det är nödvändigt eftersom barn, ungdomar och vuxna i olika åldrar och på olika utbildningsnivåer kräver olika slag av undervisning. För att utbildningen och undervisningen ska hålla hög kvalitet ska huvudmännen använda lärares kompetens på rätt sätt i undervisningen. Rektorn som leder och samordnar det pedagogiska arbetet inom sitt verksamhetsområde, har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare och förskollärare används för sådan undervisning som läraren eller förskolläraren har utbildning för. (prop. 2019/10:165 s. 261 f.)

## Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan brister i att erbjuda eleverna en undervisning som bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Tillsynen visar att organiseringen av utbildningen inte utgår från styrdokumentens krav på att undervisningen ska bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Skolinspektionens utredning visar att eleverna skulle få undervisning av legitimerade och behöriga lärare i fler ämnen om undervisningen organiserades utifrån lärarnas behörigheter.

## Plan mot kränkande behandling

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans planer mot kränkande behandling för läsåren 22/23 och 23/24. Skolans plan mot kränkande behandling för läsåret 23/24 inkom till Skolinspektionen den 7 november 2023, efter tillsynsbesöket i oktober. Planerna mot kränkande behandling saknar en redogörelse för hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts.

### Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

## Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Detta mot bakgrund av att det i planen saknas en redogörelse för hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts. En redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts ska finnas med i efterföljande plan. Ett sådant arbete är nödvändigt för att kunna sätta in adekvata åtgärder i verksamheten i syfte att förebygga och förhindra kränkande behandling i framtiden.

## Anmälan och utredning av kränkande behandling

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtningen framgår att skolan inte har upprättat några kränkingsanmälningar och därmed inte genomfört några utredningar av kränkande behandling det senaste året. Skolinspektionen har vid tillsynsbesöket

tagit del av två anmälningar om kränkande behandling till rektorn från augusti 2022.

Av skolans plan mot kränkande behandling för läsåret 22/23, s. 11 framgår att det finns en arbetsgång för lärarna när kränkande behandling mellan elever inträffar. I arbetsgången saknas dock information om anmälan till rektorn, anmälan till huvudman och utredning av kränkande behandling. Av skolans plan mot kränkande behandling för läsåret 23/24, s. 11 som beslutades efter Skolinspektionens besök framgår att arbetsgången vid kränkande behandling mellan barn/elever har uppdaterats med en punkt om att kränkingsanmälan ska lämnas till rektorn som i sin tur meddelar huvudmannen. Vidare framgår det att huvudmannen beslutar huruvida ärendet ska fortsätta utredas eller anses vara utrett.

I intervju med lärare och representanter för elevhälsan framkommer att det finns oklarheter bland personalen avseende anmälan och dokumentation av kränkande behandling. Av intervju med lärarna framgår att alla som arbetar i skolan agerar då en elev utsätts för kränkande behandling, men att rutiner kring dokumentation av anmälan och utredning av kränkande behandling behöver ses över. I intervjun med lärarna framkommer även att anmälningar om kränkande behandling inte alltid görs. Rektorn uppger att det borde finnas fler anmälningar om kränkande behandling från det senaste året än de två som upprättades i augusti 2022, men kan inte svara på varför det inte har upprättats anmälningar det senaste året. Elevhälsans representanter uppger att de inte känner till om och i så fall hur anmälningar om kränkande behandling görs.

### **Rättslig reglering**

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Vidare framgår att en rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Kvarsebo skola inte uppfyller skollagen krav när det gäller att anmäla kränkande behandling. Skolans personal anmäler inte alltid till rektorn när de får kännedom om att en elev utsätts för kränkande behandling, vilket gör att rektorn i sin tur inte kan anmäla kränkningen till huvudmannen. Detta medför att alla kränkningar inte kommer till huvudmannens kännedom och att

huvudmannen därmed inte kan ta sitt ansvar att skyndsamt utreda och vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

### **Forum för samråd med eleverna**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att klassråd och elevråd inte har genomförts innevarande termin. Lärarna uppger att dessa forum för samråd med eleverna har ägt rum tidigare terminer, men att rektorn inte har startat detta under höstterminen ännu. Enligt rektorn kommer klassråd och elevråd att genomföras.

#### **Rättslig reglering**

Av skollagen framgår att det vid varje skolenhet ska finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna. Vidare framgår att inom ramen för ett sådant forum ska eleverna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas. Det framgår vidare att rektorn ansvarar för att det finns forum för samråd och för att informations- och samrådsskyldigheten fullgörs. (4 kap. 13 § skollagen)

Enligt läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. (Lgr22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

#### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller skollagens krav i det avseendet att det finns forum för samråd med eleverna.

### **Beslut om betyg och betygskatalog**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av skolans betygskatalog avseende vårterminen 2023, som Skolinspektionen har tagit del av, framgår att dåvarande rektor har skrivit under i betygskatalogen för ämnena hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa samt moderna språk spanska. Vidare framgår att de undervisande lärarnas namn, titel och signatur saknas. Rektorn uppger i intervju att undervisande lärare inte var behöriga och legitimerade.

Av betygskatalogen avseende vårterminen 2023 framgår vidare att de som beslutat om betyg för ämnena moderna språk franska och moderna språk tyska inte har försett uppgiften med egenhändig signatur. Av informationsinhämtningen innan

besöket framgår att fjärrundervisning i dessa ämnen har bedrivits av ett externt företag. Av intervju med rektorn framgår att rektorn inte har kännedom om varför signaturer saknas.

### **Rättslig reglering**

Av skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § skollagen)

I Skolverkets föreskrifter om betygskatalog anges att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. (7 § SKOLFS 2011:123)

Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår även att en betygskatalog ska innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg. (8 § SKOLFS 2011:123)

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att betygssättningen på skolan inte uppfyller lagens krav om att betyg ska beslutas tillsammans med en legitimerad lärare när den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas är olegitimerad. Tillsynen visar att rektorn har beslutat om betyg och signerat betygskatalogen när den undervisande läraren saknat legitimation, trots att det finns legitimerade lärare på skolan.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans betygskatalog. Utredningen visar att undervisande lärares namn, titel och signatur saknas i ett antal ämnen. Betygskatalogen ska innehålla identifieringsuppgifter och signatur av den eller de som beslutar om betyg.

### **Tillgång till elevhälsa**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att skolans elevhälsa endast består av medicinsk och specialpedagogisk kompetens. Av Skolinspektionens informationsinhämtning framgår att tjänster som psykolog och kurator köps in vid behov. Enligt elevhälsan har skolan köpt in psykologtjänst för tre-fyra år sedan. Rektorn kan inte svara på när psykolog eller kurator kallas in på skolan. Elevhälsans representanter uppger att det inte går att genomföra ett förebyggande och främjande arbete där professionerna psykolog och kurator medverkar.

Av intervju med elever framgår att eleverna inte vet vem de ska vända sig till när de har behov av en psykolog eller kurator. Av intervjuer med lärarna, elevhälsans representanter och rektorn framgår att skolsköterskan har gått in och tagit vissa samtal med elever och vårdnadshavare eftersom psykolog och kurator saknas på skolan. Skolsköterskan uppger dock att hen inte kan ersätta en kurator, utan bara kan stötta eleverna och hänvisa vidare.

### Rättslig reglering

Av skollagen framgår att för eleverna i förskoleklassen och grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. (2 kap. 25 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. Ett skäl till att regeringen föreslår en uppräkningslista av berörda personalkategorier är att elevhälsan förutsätter tillgång till en kompetens som är tillräcklig för att eleverna ska få det stöd de behöver. (prop. 2009/10:165, s. 276 f.)

### Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans elevhälsa saknar reell tillgång till psykolog för de psykologiska insatserna och kurator för de psykosociala insatserna. Rektorn uppger visserligen i Skolinspektionens informationsinhämtning inför tillsynen att psykologiska och psykosociala insatser kan köpas in vid behov. Utredningen visar dock att det inte görs trots att behov har funnits; enligt elevhälsan har psykolog inte anlitats de senaste tre-fyra åren och rektorn kan inte uppge när kurator eller psykolog anlitas senast. I intervju med elevhälsan uppger skolsköterskan att hen har åtagit sig vissa samtal som normalt åligger en skolpsykolog eller skolkurator. Utredningen visar dock att detta är en följd av att det saknas psykolog och kurator, och att det inte är ett tydligt uttalat uppdrag att det åligger skolsköterskan att till exempel uppfylla rollen som kurator i elevhälsan. Som en följd av att tillgång till psykolog och kurator saknas bedömer Skolinspektionen att elevhälsan inte heller bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete enligt skollagens krav.

## Studie- och yrkesorienterande verksamhet

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens informationsinhämtning innan besöket framgår att det inte finns något regelrätt arbete inom studie- och yrkesorienterande verksamhet på skolan, vilket även lärarna och rektorn bekräftar under intervjuer. Lärarna uppger att det inte finns någon studie- och yrkesvägledare på skolan.

Av intervju med eleverna framgår att eleverna i årskurs 6 har fått information kring språkvalet när de gick i årskurs 5. Elevhälsans representanter uppger i intervju att skolan har haft kontakt med en högstadieskola inför elevernas språkval.

### Rättslig reglering

Av skollagen framgår att elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. (2 kap. 29 § skollagen)

Av läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet framgår att studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser. (Lgr22, 2.6 Skolan och omvärlden)

Av läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet framgår vidare att rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. (Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar)

### Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Kvarsebo skolas arbete med att bedriva en studie- och yrkesorienterande verksamhet. Eleverna har visserligen getts vägledning inför val av språk i årskurs 6, men skolan tillgodoser inte elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

### Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ideella Föreningen Kvarsebo Skolas verksamhet vid Kvarsebo skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att undervisningen bedrivs under ledning av lärare,

plan mot kränkande behandling, anmälan och utredning av kränkande behandling, forum för samråd med eleverna, beslut om betyg och betygskatalog, tillgång till elevhälsa samt studie- och yrkesorienterande verksamhet. Det finns därför skäl att förelägga Ideella Föreningen Kvarsebo Skola att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

## Avstående från ingripande

### Åtgärdsprogram

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har vid tillsynsbesöket genomfört dokumentstudier av skolans åtgärdsprogram. I ett antal åtgärdsprogram saknades information kring när åtgärderna skulle följas upp och utvärderas och vem som var ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Av intervjun med representanter för elevhälsan framgår att en elev på skolan ges särskilt stöd utan att ett åtgärdsprogram har upprättats.

Huvudmannen har efter tillsynsbesöket inkommit med dokumentation som visar att alla åtgärdsprogrammen har uppdaterats och innehåller korrekt information. Huvudmannen har även inkommit med ett åtgärdsprogram för den elev där det tidigare saknades. Därmed finns det aktiva åtgärdsprogram för alla elever på skolan som ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammen innehåller information om elevernas behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses, det framgår även när åtgärderna i programmen ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för detta. Av åtgärdsprogrammen framgår också att eleverna och deras vårdnadshavare har getts möjlighet att delta när åtgärdsprogrammen utarbetades.

#### Rättslig reglering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det ska även framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

#### Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vid tillsynsbesöket inte uppfyllde författningarnas krav avseende åtgärdsprogram.

## Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Ideella Föreningen Kvarsebo Skolas verksamhet vid Kvarsebo Skola har vid tillsynsbesöket inte uppfyllt författningarnas krav vad gäller åtgärdsprogram.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att uppdatera aktuella åtgärdsprogram så att det framgår när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Huvudmannen har även upprättat ett åtgärdsprogram för en elev där ett aktivt åtgärdsprogram tidigare saknades och åtgärdsprogrammet uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

## Områden utan konstaterade brister

### Garanterad undervisningstid

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtningen och av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att eleverna i årskurs 3-6 ges undervisning i trä- och metallslöjd varje lektion i en hel vecka på vårterminen istället för kontinuerligt under läsåret.

Av Skolinspektionens beräkningar och kompletterande underlag från rektorn och huvudmannen framgår att eleverna i lågstadiet ges undervisning omfattande mer än 50 timmar slöjd och att eleverna i mellanstadiet ges undervisning omfattande mer än 140 timmar slöjd.

I intervju med lärarna framkommer att det schema för lågstadiet som Skolinspektionen hade fått tillgång till innan besöket har korrigerats avseende undervisning i samhällsorienterande ämnen sedan terminens början. Skolinspektionen har tagit emot ett uppdaterat och korrekt schema där det framgår att eleverna i lågstadiet får en garanterad undervisningstid om 200 timmar i samhällsorienterande ämnen.

#### Rättslig reglering

Av skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. (10 kap. 5 § skollagen)

Av timplanen för grundskolan som återfinns i bilaga till skolförordningen framgår att eleverna i lågstadiet ska garanteras en minsta undervisningstid om 50 timmar och eleverna i mellanstadiet ska garanteras en minsta undervisningstid om 140 timmar undervisningstid i slöjd. Det framgår vidare att eleverna i lågstadiet ska

garanteras en minsta undervisningstid om 200 timmar i samhällsorienterande ämnen. (Bilaga 1 skolförordningen)

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Ideella Föreningen Kvarsebo Skola brutit mot bestämmelserna när det gäller garanterad undervisningstid. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### **Undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av intervjuer med lärarna och rektorn framgår att alla moment i det centrala innehållet för respektive ämne kan genomföras. Exempelvis används treårsplaner i klassen F-3 för naturorienterande och samhällsorienterande ämnen vilka Skolinspektionen har tagit del av. Avseende skolans lokaler och utrustning framkommer i intervjuer med elever, lärare och rektorn att skolans gymnastiksal byggs om till en undervisningssal för trä- och metallslöjd under temaveckorna på våren. Det framkommer vidare att undervisning i textilslöjd sker i ett vanligt klassrum där också symaskiner förvaras.

#### **Rättslig reglering**

Enligt skollagen gäller en kursplan för varje ämne. (10 kap. 8 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att för utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. (2 kap. 35 § skollagen)

Enligt skolförordningen gäller en läroplan för grundskolan enligt skollagen. Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier. (9 kap. 1 § skolförordningen)

I läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet finns kursplaner som för varje ämne anger bland annat syfte och centralt innehåll. (Lgr22, 5 Kursplaner)

## Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Ideella Föreningen Kvarsebo Skola brutit mot bestämmelserna när det gäller undervisningens innehåll och omfattning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## Frånvaro

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtningen framgår att närvaron generellt är god på skolan. Av intervjuer med lärare, representanter från elevhälsan och rektorn framgår att lärarna kontinuerligt kartlägger elevers frånvaro och att rektorn i samförstånd med lärarna följer upp och ser till att det startas utredningar för elever med hög frånvaro. Av intervjuerna framgår att elevhälsan är involverad i arbetet kring frånvaro och att utredningar görs i samråd med elever och elevers vårdnadshavare.

### Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev har upprepade eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens förskoleklass och grundskola fullgör sin skolgång (7 kap. 22 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att arbetet med att upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos elever är en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan och samhället kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och gå miste om den utbildning som de har rätt till (prop. 2017/18:182, s. 56). Vidare framgår att fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det anges också att det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepade eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro (prop. 2017/18:182, s. 60). Det förutsätts i förarbetena att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras (prop. 2017/18:182, s. 62).

Det framgår av förarbetena rörande anmälan av upprepade eller längre frånvaro till huvudmannen att det finns skäl för en rektor att snarast informera sin huvudman när en utredning om en elevs upprepade eller längre frånvaro har inletts. Enligt förarbetena är det svårt att ange en exakt tidsgräns för när detta ska ske, men huvudregeln bör vara att information ska lämnas så fort som möjligt för att huvudmannen ska kunna agera därefter. Det är dock viktigt att betona att detta moment inte är avsett att vara betungande. Det räcker till exempel med att skicka ett e-mail till huvudmannen om att en utredning har inletts. (prop. 2017/18:182, s. 62- 63)

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Ideella Föreningen Kvarsebo Skola brutit mot bestämmelserna när det gäller frånvaro. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## Garantin för tidiga stödinsatser

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med elevhälsan framgår att de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass, de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3 används och genomförs. Av svar från rektorn framgår att kartläggningsmaterial och bedömningsstöd för förskoleklass och årskurs 1 påbörjas under vecka 45 2023. Vidare framkommer att bedömningsstödet kommer att användas i årskurs 2 och 3 under vårterminen 2024.

Skolinspektionens utredning visar att det på skolan görs en särskild bedömning av kunskapsutvecklingen när det finns en indikation på att en elev inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i aktuella ämnen och att detta görs i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens. Av intervju med elevhälsan framgår att lärare och specialpedagog diskuterar vilket stöd aktuella elever behöver. Tillsynen visar även att det i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet genomförs uppföljningar av de extra anpassningar som har getts. Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att uppföljningarnas resultat överförs till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

### Rättslig reglering

Av skolförordningen (2011:185) framgår att det nationella kartläggningsmaterialet ska användas för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande. (8 kap. 2 § skolförordningen)

Av skolförordningen (2011:185) framgår vidare att nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1. (9 kap. 22 b § skolförordningen)

Av skolförordningen framgår även att nationella prov ska användas i de ämnen och årskurser som anges i 21 §. Syftet med proven är att stödja betygssättningen, förutom i årskurs 3 där syftet är att stödja bedömningen av elevernas kunskaper i relation till kriterierna för bedömning av kunskaper. (9 kap. 20-21 §§ skollagen).

Enligt skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i

1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik,
2. lågstadiet i grundskolan och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §. (3 kap. 4 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid

1. en särskild bedömning enligt 4 §,
2. planering av stöd som anges i 5 § när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och
3. uppföljning enligt 4 b §.

Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § skollagen)

Vidare framgår det av skollagen att det i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan ska genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna

uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.  
(3 kap. 4 b § skollagen)

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Ideella Föreningen Kvarsebo Skola brutit mot bestämmelserna när det gäller garantin för tidiga stödinsatser. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X

Hans-Göran Arvidsson

Beslutsfattare

Signerat av: Hans-Göran Arvidsson

X

Linda Nordenhem

Föredragande

Signerat av: Linda Nordenhem